

Irina NECHIT

Arta visării

Cel mai fastuos, mai strălucitor, mai costisitor spectacol realizat în Basarabia sfârșitului de secol – *Visul unei nopți de vară* al Teatrului „Eugène Ionesco” – ne propune o *artă a visării* originală, vital necesară unui public ce-și traversează, înfricoșat, prezentul sumbru. Însă a comenta acest *Vis...* de la Chișinău înseamnă a rezista impulsului de a cânta exuberanța unei frumuseți formale. Îi recunoști, desigur, puterea, tirania plăcută și chiar savuroasă, dar vine *Lysander*, unul dintre personajele piesei shakespeariene, și-ți spune: „Tot ce lucește e sortit pieirii...”

Lași frumusețea să-și prezinte *show-ul* mai departe, să-și aprindă focurile de artificii, să se scalde în fântânile arteziene ale imaginației regizoral-coregrafice, iar ochiul tău critic caută niște insule de umbră pe suprafața scânteietoare a spectacolului, în acele insule fiind îngropate comorile misterului, ale suferinței provocate de chemarea Visului. Aspirația spre absolut, înălțimile amețitoare spre care te

poartă reveria creează un fel de „muzică interioară”, voluptatea zborului revelându-se și în partitura de o larghețe simfonică, semnată de compozitorul Marian Stârcea.

Montat de Petru Vutcărașu, acest *Vis...* oferă libertatea de a te smulge din strânsoarea realului, de a urmări jocul zeilor cu oamenii, de a simți fascinația patimii în confruntarea sa cu inefabilul. Prin „globii grei de rouă” se întrezărește sublimul, ghirlandele exotice de la gâtul măgarului divulgă secretele prostiei care s-a întâlnit o clipă cu grația, iar deasupra tuturor furtunilor și înseninărilor planează adâncurile cerești. Coloanele de tul din prim-planul spațiului scenic (scenografia: Boris Golea) răspund intenției regizorului de a concepe un spectacol-edificiu, un *spectacol templu*, de a-l construi „numai pentru a vedea că există ceva mai presus decât construcția noastră” (Andrei Cornea, *Penumbra*).

Arhitectura gesturilor, a mișcării scenice în integritatea sa (coregrafia: Angela Doni) îmbină diverse elemente stilistice care tind spre suplețea goticului, spre perfecțiunea baletului clasic, fără a exclude ritmurile orientale,

lascive, sau compozițiile fanteziste ale dansului modern.

Dinamica lejeră, aeriană alternează cu cea temperamentală, ofensivă, aproape violentă, desenul coregrafic comunică în mod firesc cu limbajul plastic și cromatic al vestimentației actorilor, metamorfozele costumei create de Tatiana Popescu făcând posibil miracolul scenic, magia mătasurilor unduioase, a mantiilor fosforescente, a coroarelor mărețe, fiind aplaudată spontan, cu înflăcărare, în timpul spectacolului.

Muzica, dansul scenografia, costumele devin componentele unui cadrul feeric, în care actorilor le revine misiunea de a „învia” decorul, de a da substanță suneților, de a-și transmite căldura, teama, tremurul sau extazul în sală. Autorul regiei le-a cerut să fie constructori de Emoție, hedonismul său manifestându-se ca o particularitate a vitalității teatrale, pe care o promovează consecvent. A rămas însă nevalorificat pe deplin labirintul ideilor shakespeariene, s-au „evaporat” segmente de monoloage, textul s-a estompat, pronunția e în suferință. Jocul interpreților vădește buna lor pregătire tehnică, dar

pune în evidență și faptul că ei nu practică intens gimnastica spiritului. Gândirea actoricească în această premieră a Teatrului „Eugène Ionesco” este eclipsată de emotivitate, de izbucnirile pasionale, de elanul tineresc, candoarea și simplitatea abordării basmului shakerian amintind de atmosfera artei naive. Ingenuitatea, uimirea copilărească, magnetismul viziunii poetice ne cuceresc, până la urmă. Atuul actorilor (Petru Oistric, Vitalie Druce, Ala Menșicov, Nicoleta Colțun, Andrei Sochircă, Andrei Moșoi, Sandu Cozub, Margareta Pânteș, Valentin Zorilă) nu e doar talentul, ci și puritatea, deschiderea sufletească. Având vocația de visători, ei țin cu hărnicie plasa de farmece în care nimeresc personajele piesei – nobili, meșteșugari, duhuri, zâne, plante și fiare. Printr-o ardentă luptă a inimilor ei își apără dreptul la iubire și, confruntându-se cu necunoscutul, cu insondabilul, se simt actori în teatrul cosmic.

Doar la distanțe considerabile de țările prospere, doar aici, la o margine de lume, unde știm cu toții că *Umbre suntem, umbre-abia...*, s-a putut naște un astfel de *Vis...* luxuriant, ca o grădină a deliciilor teatrale.

